

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

15 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Petru Moraru,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Plămădeală Roman în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2016, în cauza penală în privința lui

*Bacal Vladimir XXX, născut XXX,
originar și domiciliat XXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. 15.01.2016-03.06.2016 (prima instanță)**
- 2. 11.07.2016-17.10.2016 (instanța de apel)**
- 3. 13.01.2017-15.02.2017 (instanța de recurs)**

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 03 iunie 2016, *conform procedurii prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Bacal Vladimir a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 ani, cu obligarea lui Bacal Vladimir de a nu-și schimba domiciliul fără consimțământul organului de probațiune.

S-a dispus admiterea în principiu a acțiunii civile înaintate de Arap Sandu, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului să se expună instanța în procedura civilă.

S-a dispus încasarea de la Bacal Vladimir în folosul statului a cheltuielilor legate de efectuarea expertizei judiciare, în mărime de 84 lei.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că Bacal Vladimir XXX, la data de 12 septembrie 2015, aproximativ la ora 04:00, în timp ce conducea automobilul de model BMW 730i, cu numărul de înmatriculare K II 076, pe str. Lunca Bîcului, mun. Chișinău din direcția str. Grădina Botanică, n-a ținut permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizau condițiile rutiere, existența unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier, iluminarea, de care va trebui să țină cont fiecare conducător la

determinarea vitezei, benzii de circulație și a modalității de conducere a vehiculului, prin ce a încălcat cerințele art. 22 din Legea nr. 131-XVI din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier, care în alin. (4) stipulează, că: participanții la trafic sunt obligați să manifeste un comportament care să asigure fluenta și siguranța traficului să nu periclitizeze siguranța unor alți participanți la trafic, pct. 3) al Regulamentului Circulației Rutiere care prevede că participanții la trafic sunt obligați să respecte regulile de circulație, semnificația mijloacelor de semnalizare rutieră, semnalele și indicațiile agentului de circulație, condițiile tehnice ale prezentului Regulament și prin acțiunile lor să nu cauzeze prejudicii altor participanți la trafic, să nu-i expună pericolului, precum și să nu creeze neîntemeiat obstacole circulației care ar depăși pe acele care sunt provocate de circumstanțele iminente, pct. 4) al Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede că orice participant la trafic respectă prezentul Regulament este în drept să conteze pe faptul că și ceilalți participanți la trafic execută cerințele acestuia, precum și pct. 45, 1) și 2) al Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede, că conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psiho fiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră, iar în cazul în care limita vizibilității apar obstacol care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului și manifestând neglijență criminală în circumstanțele expuse, nu a reacționat adecvat, iar ca rezultat al celor expuse, ajungând în preajma intersecției cu str. Varnița, a pierdut controlul asupra conducerii în urma căreia a ieșit pe sensul opus al circulației și s-a tamponat cu partea din spate a automobilului într-un pilon electric, apoi, a fost întors derapând, tamponându-se cu partea laterală dreaptă în copac.

Urmare a impactului, pasagerul Taradaev Pavel XXX, anul nașterii XXX, domiciliat XXX, primind leziuni corporale a fost transportat la Centrul Național Științifico-Practic Medicină de Urgență, pentru acordarea primului ajutor medical.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2811/D din 08 decembrie 2015, cet. XXX i-au fost cauzate leziuni care se califică ca vătămare gravă.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Bacal Vladimir, în baza art. 264 alin. (3) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 4 ani, cu executare în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani. Totodată, procurorul a solicitat încasarea de la inculpat, în contul statului, a cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizei medico-legale.

În motivarea cererii depuse, apelantul a indicat că instanța de fond a ignorat prevederile art. 2, 7 și 75 Cod penal, prin neluarea în considerare a faptului că inculpatul a săvârșit infracțiunea din lipsă totală de prudență la trafic și manifestare criminală a neglijenței față de obligațiile ce-i revin cu ocazia participării în traficul rutier, ultimului

fiindu-i stabilită o pedeapsă prea blândă, care nu-și va atinge scopul. Suplimentar, apelantul a invocat că inculpatul a săvârșit infracțiunea aflându-se în stare de oboseală, conducând cu viteză excesivă mijlocul de transport, creând pericol prin modul său de conducere a mijlocului de transport nu numai în raport cu victima, ci și cu oricare alt participant la trafic, în zonă cu risc mare de accidente, fără a se convinge de securitatea în trafic. Astfel, în cazul deferit judecării, cauzarea unor consecințe mult mai grave a fost evitată doar din întâmplare.

Apelantul a considerat că stabilirea inculpatului a unei pedepse principale sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executare reală, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen maxim, ar putea crea condiții reale ca inculpatul să nu mai săvârșească infracțiuni analogice, în acest mod atingându-se scopul pedepsei penale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2016, pronunțată integral la 24 noiembrie 2016, apelul declarant a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției adoptate, cu referire la criticile apelantului privind pedeapsa stabilită inculpatului prin sentință, instanța de apel a constatat că sentința cuprinde date privind personalitatea inculpatului, gravitatea infracțiunii săvârșite și circumstanțele care influențează asupra pedepsei.

În particular, instanța de apel a constatat reținerea, de către instanța de fond, a faptului că infracțiunea săvârșită face parte din categoria celor grave, că inculpatul nu a fost anterior judecat, nu se află la evidența medicului psihiatru și narcolog, a recunoscut vina, existând circumstanțe atenuante – căința sinceră și repararea benevolă a prejudiciului cauzat părții vătămate prin infracțiune și lipsind circumstanțe agravante. Astfel, instanța de fond i-a stabilit pedeapsa inculpatului sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu aplicarea dispozițiilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, considerând-o echitabilă și necesară, totodată cu privarea inculpatului de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, considerând că această sancțiune este oportună prin prisma aprecierii gravității infracțiunii săvârșite și a urmărilor produse.

Instanța de apel a considerat că instanța de fond just a apreciat faptul că atingerea scopului pedepsei penale, în cauză, se va asigura prin suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite inculpatului, din considerentele expuse precum și din faptul prezenței în cauză doar a circumstanțelor atenuante, reieșind din personalitatea pozitivă a inculpatului, din lipsa pretențiilor părții vătămate față de inculpat și tragerea ultimului pentru prima dată la răspundere penală.

În contextul celor constatate, instanța de apel a considerat că motivele invocate de apelant sunt neîntemeiate.

Cu referire la cererea părții apărării privind încetarea procesului penal în privința inculpatului în temeiul aplicării actului de amnistie, instanța de apel a constatat că prevederile legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 210 din 29.07.2016, nu sunt aplicabile în privința inculpatului, din considerentul existenței în cauză a interdicției prevăzute de art. 10 alin. (1)

lit. k) al legii menționate – inculpatul nu a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiune.

Asupra acestui aspect, instanța de apel a reținut că cet. Arap S. a înaintat o cerere prin care a solicitat recunoașterea sa în calitate de parte civilă în cauză, cu dispunerea încasării de la inculpat a prejudiciului material produs prin infracțiune, în mărime de 2250 Euro (f.d. 145). Prin încheierea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 04.05.2016, cet. Arap S. a fost recunoscut în calitate de parte civilă în cauză (f.d. 154).

Instanța de apel a constatat că prin sentință a fost admisă acțiunea civilă înaintată de Arap S., urmând ca asupra cuantumului prejudiciului să se expună instanța în procedură civilă.

Suplimentar, instanța de apel a constatat că inculpatul, prin recipisă (f.d. 121), a recunoscut existența prejudiciului cauzat prin infracțiune, în sumă de 3250 Euro, reparându-l în parte, în mărime de 1000 Euro, astfel rezultând că prejudiciul în cauză nu a fost reparat integral.

În urma celor constatate, instanța de apel a statuat asupra legalității și temeiniciei sentinței, apelul declarat urmând a fi respins, ca nefondat.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Plămădeală Roman în numele inculpatului, depus la 26 decembrie 2016 (prin poștă), care fără a exercita calea ordinară de atac – apelul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a acesteia, în partea neaplicării actului de amnistie în privința inculpatului, cu dispunerea încetării procesului penal în privința inculpatului, conform art. 107 alin. (1) Cod penal și cu liberarea inculpatului de executarea pedepsei, în temeiul art. 3 al legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 210 din 29.07.2016.

În cererea depusă, recurentul a invocat netemeinicia motivării instanței de apel, în ceea ce privește respingerea cererii privind aplicarea amnistiei față de inculpatul, din considerentul reparării parțiale a prejudiciului cauzat prin infracțiune. Astfel, reieșind din prevederea expusă la art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, recurentul consideră că unica persoană care poate pretinde la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune este partea vătămată, iar pretinsul prejudiciu solicitat de partea civilă este născut din alte raporturi juridice, cu caracter civil și nu este o consecință a producerii accidentului rutier. În motivarea opiniei sale, recurentul a menționat că prevederile art. 219 alin. (3) pct. 1) Cod de procedură penală stabilesc că *prejudiciul material se consideră legat de săvârșirea acțiunii interzise de legea penală, dacă el se exprimă în cheltuieli pentru: tratamentul părții vătămate și îngrijirea acesteia.*

În sensul dat, recurentul a specificat că inculpatul a fost urmărit penal și judecat, prin prisma art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, pentru accident rutier soldat cu vătămarea gravă a integrității corporale, astfel doar partea vătămată putea pretinde la repararea prejudiciului material, și nu partea civilă Arap S., ultima solicitând repararea unui prejudiciu ce nu reiese din prevederile art. 219 alin. (3) pct. 1) Cod de procedură penală.

Astfel, cu referire la prejudiciul cauzat părții vătămate Taradaev P., recurentul a indicat că aceasta confirmase, în ședința de judecată, faptul că inculpatul și-a onorat toate obligațiilor de ordin material față de ea.

Suplimentar, recurentul a menționat că soluția adoptată de către instanța de fond nu a lezat în nici un mod drepturile părții civile Arap S., deoarece acțiunea civilă depusă de aceasta a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului cauzat să se expună instanța în procedură civilă.

Prin urmare, contrar concluziei instanței de apel, recurentul consideră că prejudiciul cauzat părții vătămate a fost recuperat integral, fapta comisă de inculpat a fost constatată ca fiind săvârșită anterior adoptării legii nr. 210 din 29.07.2016, inculpatul a manifestat căință activă în cadrul procesului penal, recunoscând integral vinovăția sa, în cauză lipsind careva impedimente de aplicare a amnistiei față de ultimul.

6. Pe cauză a fost depusă referință de către procuror, care s-a pronunțat pentru inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, pe care îl consideră vădit neîntemeiat. Procurorul a specificat că inculpatul, fără a ataca cu apel sentința, a depus în ședința instanței de apel o cerere privind aplicarea amnistiei în privința sa (f.d. 191). Conform art. 10 alin. (1) lit. k) din legea nr. 210 din 29.07.2016, actul de amnistie nu se aplică în privința inculpatului dacă el nu a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiune. Astfel, conform materialelor cauzei (f.d. 144), proprietar al automobilului cu care inculpatul a comis infracțiunea este cet. Arap S., care a fost recunoscut în calitate de parte civilă în proces și a cărui acțiune civilă, prin sentință, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului să se expună instanța în procedură civilă. Totodată, inculpatul a recunoscut prejudiciul cauzat prin infracțiune (f.d. 121). Așadar, în cauză nu există careva date referitoare la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune părții civile, cât și la acoperirea altor cheltuieli dispuse prin sentință, astfel actul de amnistie nu poate fi aplicat în privința inculpatului.

În asemenea circumstanțe, lipsesc temeiuri de casare a deciziei atacate și se constată inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs va decide asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, examinând argumentele expuse în recurs, care vizează omisiunea aplicării amnistiei în privința inculpatului, în raport cu cele constatate de către instanța de apel în partea respectivă, Colegiul penal consideră că concluziile instanței de apel sunt corecte și justificate, iar motivele expuse de recurent neîntemeiate, din următoarele considerente.

Recurentul indică asupra faptului că, în cauză, la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune putea pretinde doar partea vătămată – Taradaev P., nu și partea civilă Arap S., motivându-și poziția sa prin prevederile art. 219 alin. (3) pct. 1) Cod de procedură

penală, care stabilesc că *prejudiciul material se consideră legat de săvârșirea acțiunii interzise de legea penală, dacă el se exprimă în cheltuieli pentru: tratamentul părții vătămate și îngrijirea acesteia.*

Colegiul penal ține să menționeze că argumentul respectiv nu are o fundamentare legală, în raport cu situația atestată în cauza deferită prezentei examinări.

În susținerea concluziei enunțate, Colegiul penal menționează că dreptul părții civile la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune derivă din prevederile art. 219 alin. (1) Cod de procedură penală, care stabilesc că *acțiunea civilă în procesul penal se intenționează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice căroră le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.*

În acest sens, urmează a fi relevant faptul că cet. Arap Sandu, proprietar al automobilului cu care inculpatul a săvârșit infracțiunea (f.d. 144) a înaintat acțiune civilă, solicitând recunoașterea sa în calitate de parte civilă și încasarea de la inculpat a prejudiciului material în sumă de 2250, în temeiul faptului că automobilul său au fost grav accidentat (f.d. 145, 146). Totodată, Colegiul penal constată că prin încheierea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 04.05.2016, cet. Arap Sandu a fost recunoscut în calitate de parte civilă în cauză (f.d. 154, 155).

Astfel, Colegiul penal relevă că din momentul recunoașterii cet. Arap Sandu în calitate de parte civilă, acesta beneficia de drepturile prevăzute de art. 61 alin. (1) Cod de procedură penală și primordial de dreptul de a intenta acțiune civilă, întru recuperarea prejudiciului ce i-a fost cauzat, drept pe care ultimul l-a realizat în mod legal prin intentarea acțiunii civile în cauză. În asemenea circumstanțe, Colegiul penal ține să respingă argumentul recurentului, or în cauză partea vătămată Taradaev Pavel nu a fost unica îndreptățită, prin lege, de a pretinde la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

Așadar, apreciind netemeinicia motivului invocat de recurent în partea anterior enunțată, Colegiul penal consideră că argumentul privind omisiunea nejustificată a aplicării actului de amnistie în privința inculpatului, de către instanța de apel, în mod subsidiar este neîntemeiat.

În acest sens, pornind de la faptul că partea civilă Arap Sandu era în mod legitim îndreptățită de a pretinde la repararea prejudiciului ce i-a fost cauzat prin infracțiune, Colegiul penal se raliază la concluziile instanței de apel privind neaplicarea amnistiei în privința inculpatului, pe care le apreciază ca fiind temeinice. În particular, instanța de apel a constatat că prin recipisa din numele inculpatului (f.d. 121) rezulta că ultimul recunoaște existența prejudiciului cauzat prin infracțiune, în mărime de 3250 Euro, pe care l-a reparat parțial, prin restituirea sumei de 1000 Euro.

În contextul acestei constatări, instanța de apel a considerat că în cauză există un impediment legal de aplicare a amnistiei față de inculpat, și anume interdicția prevăzută de art. 10 alin. (1) lit. k) din legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la

proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 210 din 29.07.2016 - *inculpatul nu a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiune*, concluzie care este corespunzătoare materialului probator și pe care instanța de recurs o susține pe deplin.

În urma celor expuse, Colegiul penal consideră că solicitarea recurentului de aplicare a amnistiei în privința inculpatului este neîntemeiată, iar temeiul de recurs invocat, în baza art. 427 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmare. Totodată, Colegiul penal relevă că nu au fost determinate alte temeiuri pentru recurs care, examinate din oficiu, ar justifica casarea hotărârii atacate, motive din care recursul ordinar urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece este vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Plămădeală Roman în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2016, în cauza penală în privința lui *Bacal Vladimir XXX*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 16 martie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru